

Százhalombatta

A Duna jobb partján, Budapesttől délre, a Mezőföld csücskében fekvő Százhalombattát a legtöbben iparvárosként ismerik, pedig a település gazdag történelmi múltra tekintethet vissza és kulturális élete is kiemelkedő.

A régészek által feltárt bronzkori falu maradványait a régészek 4000 évesnek tartják. Ennek helyén Kr. e. a VII–VI. században a hallstatti kultúra népe telepedett le, melynek előkelőit halomsírokba temették el. Innen származtatható a Százhalom elnevezés. A hajdani temetkezési helyen ma Régészeti Park működik. A település helyén a

római korban Matraca néven katonai tábor működött. Ennek emlékét is régészeti leletek őrzik. A település múltjának írásos és tárgyi dokumentumait a város központjában működő Matrica Múzeum őrzi.

Anonymus *Gesta Hungarorum*ában Centum Montes, majd Csáti Demeter 1526-os *Pannóniai énekében* és Arany János *Keveháza* című költeményében ugyancsak előfordul a település neve Százhalom formában. A hagyomány szerint a Pannónia elfoglalására készülő Árpád hadai itt vertek először szállást maguknak, az ekkor történt eseményeket örökítik meg ezek a műalkotások.

A XIX. század elejéig a falu neve Százhalom, Batta pedig a mellette fekvő pusztát jelölte. A Batta név állítólag török eredetű és itatót jelent. Batta neve először egy 1318-as oklevélben fordult elő. A település a török időkben is lakott volt. Lakosainak száma 1720-ban 160-170 fő volt. A faluban magyar, szerb és sváb nemzetiség élt.

A XX. század második felében virágzott fel a város a Barátság kőolajvezeték végpontján épült Dunai Kőolaj-finomító és a melléktermékeit hasznosító Dunai Erőmű révén, melynek idetelepülő dolgozói számára új városrész, modern lakótelep és teljes városi infrastruktúra épült. 1970-ben a fiatal város lakóinak száma 7742 főre gyarapodott, az egyik legjelentősebb szocialista iparváros nőtt ki az egykori falu helyén.

A rendszerváltozás után sem tört meg a város fejlődése, ami nagyrészt a város határában elterülő két nagyvállalat által befizetett iparüzési adónak köszönhető. A MOL Rt. Dunai Finomítója és a Dunamenti Erőmű mellett már ipari park is működik a város határában, újabb munkahelyeket biztosítva a város és a környék lakóinak. A város élén 1990 óta áll Vezér Mihály polgármester közgazdasági szakértelmének és az önkormányzat hatékony működésének eredményét Laki Ildikó településszociológus *Százhalombatta a fenntarthatóság jegyében* című könyvében így összegzi: „Százhalombatta, e Budapesthez közel fekvő ipari kisváros példaértékű település a magyarországi városok között, hiszen mindenkor célja a városban élők megtartása és a település hosszú távú működtetésének biztosítása.”

A Régészeti Park

A jelenleg 17 000 embernek otthont adó Százhalombattát négy városrész alkotja. A legrégebbi hagyományokra az Óváros tekint vissza. A valamikori Ófalu még őrzi a maga csendes, falusias jellegét. Az Újtelep a hatvanas–hetvenes években épült föl, ami magában foglalja a lakótelepet, valamint a város közintézményeinek többségét. A lakótelepet igényesen kialakított parkok és játszóterek teszik barátságos, emberközpontú környezetévé. Dunafüred parcellázása a két világháború között indult meg, az egykori üdülőterület mára kellemes hangulatú, családi házas övezetté vált. Urbárium, a legújabb városrész a vasútállomás mellett épült föl, szinte családi házak alkotják.

A városi szabadidőközpont

A városban jelenleg négy általános és két középiskola működik, korszerű művelődési központ, könyvtár, szabadidőközpont és strand szolgálja a művelődni vagy sportolni vágyók igényeit. A lakosság vallási életét négy templom biztosítja: az óvárosi szerb templom, a szintén az Óvárosban található római katolikus templom, valamint a város központjában elhelyezkedő, Makovecz Imre által tervezett katolikus és a Finta József tervei alapján felépült református templom.

Százhalombatta a főváros agglomerációjához tartozik, Budapestről vasúton, autóbuszszal és személygépkocsival is gyorsan és egyszerűen megközelíthető.

Százhalombatta 1998-ban elnyerte a Nemzeti Sportváros címet kitűnő sportolónak, sportrendezvényeinek és létesítményeinek köszönhetően, emellett 1990 után egyre inkább a kultúra városa is lett. 1994 óta rendezik meg nyaranta a Summerfest nemzetközi néptáncfesztivált, amely a nemzetközi néptáncművelés egyik magyarországi központjává tette a várost, egyúttal hozzájárult egy erősebb közösségi légkör kialakulásához. Gyermekek- és felnőttek számára is szép számmal működnek Százhalombattán, a helyi képzőművészek által megszervezett, László Bandy vezette SZAK-stúdió is egyre ismertebbé válik, az utóbbi években pedig az irodalom területén is megjelent néhány alkotó, akik öregbítették a város hírnevét.

A Százhalombattára érkező látogató, végigjárva a várost, a rétegződő idővel találkozhat szembe: a megőrzött múlt emlékeivel, a XX. század különböző korszakainak lenyomatával és egy folyamatosan fejlődő település jövőbe mutató életével.

Százhalombatta templomai: a szerb templom, a római katolikus templom, a Makovecz Imre által tervezett katolikus és a Finta József tervei alapján felépült református templom

Mulatványok

„A Bach-korszak idejében még mindig volt annyi humorérzék nemzeti Bernáth Gáspár úrban, hogy megmosolyogtassa az ország sírásra álló száját. »Te Gazsi! A Wiener Zeitung azt írja, hogy a magyarnak mindig is a német adta a fenntartó elemet! Mi a fene az a fenntartó elem? – Hát a hózentráger! – vágta rá Bernáth Gáspár.«” (Lászlóffy Aladár)

„Hahóóó! A hangja megremegett. Túlzottan is vidáman, de szorongva kiáltotta újra. Hahóóó! Itt vagyok! Megint megtettem az ezerkétszáz lépést! Ami mindig hozzád vezet! Ha tudnád, mekkora a hó! Ezerkétszáz a térdig érő hóban! De most végre itt!...” (Szakonyi Károly)

„Miután beléptem a Szent Fetrengők Gyülekezetébe, első teendőm a működési szabályzat minimalista alapokon nyugvó megfogalmazása, majd a tisztségek létrehozása volt. A nagy elődök példáját követve számtalan tisztséget, posztot hoztam létre, s természetesen mindegyiket azonnal be is töltöttem...” (Faludi Ádám)

„A kávéházban Proustról beszélgettünk, Karinthy módszertani fejtegetésekbe kezd, ugráló gondolatokkal, ahogy szokta (hát ezt – de csak ezt – sikerült utánoznom azóta). Majd hirtelen megszólal: Ezt különben utolsó művemben, a Mennyei riportban megcsináltam! Igen – feleli halkán valaki. Karinthy körül néz, aztán nevetni kezd. (Igen, más nevetni, mint nevetetni.) A Mennyei riportban, amit, uraim, közületek senki sem olvasott!” (Sándor György)

„Szócs Géza *A magyar ember és a zombi* (2003) című reprezentatív kötetébe foglalt »drámás történetei«, amelyek a nyolcvanas évek végétől napjainkig sorjáznak: a késő- vagy utómodern, a posztmodern, az abszurd-groteszk drámaszöveg-képzés esztétikai-poétikai karakterjegyeinek egész különleges és bőséges tárházát nyújtják.” (Bertha Zoltán)

Ára: 650 Ft. Előfizetés: 5000 Ft.

Előfizethető személyesen valamennyi postán és a kézbesítőknél, a Magyar Posta Zrt.
(1) 303-3440-es faxszámán, a hirlapelofizetes@posta.hu e-mail-címen,

A Napút elérhető az interneten: <http://www.napkut.hu>

Számlaszám: OTP 11713005-20381185

Folyóiratunk megjelenését
a Nemzeti Civil Alapprogram
támogatja.